

Öğretmenlerin İnfomal Yolla Öğrenmeleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Öğretmenlerin İnfomal Yolla Öğrenmeleri Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27334>

Özet

Öğretmenlerin İnfomal Yolla Öğrenmeleri Ölçeği (ÖYÖÖ), öğretmenlerin mesleki gelişim süreçlerinde kullandıkları informal öğrenme yöntemlerini ve düzeylerini belirlemek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek, 2016 yılında Bayar, Üstün ve Bayar tarafından kapsamlı bir ölçek geliştirme çalışması sonucunda Türk eğitim sistemi bağlamında geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapılarak kullanıma sunulmuştur. Bu araç, öğretmenlerin resmi eğitim programları dışında kalan, deneyime dayalı, kendiliğinden gelişen ve sosyal etkileşim yoluyla gerçekleşen öğrenme faaliyetlerini sistematik olarak ölçmeyi hedefler.

ÖYÖÖ, eğitim araştırmacılar ve politika yapıcılara, öğretmenlerin sürekli mesleki gelişim ihtiyaçları ve bu ihtiyaçları karşılamada informal yöntemlerin rolünü anlamada kritik veriler sağlamaktadır. Ölçeğin geliştirilmesi, öğretmenlerin öğrenme süreçlerinin çok boyutlu doğasını ortaya koymaya odaklanmıştır.

Anahtar Kelimeler

İnfomal öğrenme, Öğretmen mesleki gelişimi, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi, Eğitim psikolojisi, Ölçek geliştirme

Yazarlar

Bayar, A., Üstün, A., Bayar, M.

Amaç

Öğretmenlerin İnfomal Yolla Öğrenmeleri Ölçeği'nin temel amacı, aktif olarak görev yapan öğretmenlerin mesleki bilgi, beceri ve tutumları geliştirmek için başvurdukları informal öğrenme stratejilerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu amaç doğrultusunda, ölçek, öğretmenlerin günlük işlemleri içinde meslektaşlarıyla işbirliği, kişisel deneyimlerden ders çökarma, kaynak tarama ve deneme-yanılma gibi yapılandırılmamış öğrenme pratiklerini ne şekilde kullandıklarını belirlemeyi amaçlar.

Ölçek, öğretmenlerin informal öğrenme becerilerini nicel olarak saptayarak, mesleki gelişim programlarının tasarımı ve bu doğal öğrenme kanalları daha etkin kullanılmalarına yönelik öneriler sunmak için bir temel oluşturmayı hedeflemektedir.

Yapı

Ölçek, öğretmenlerin mesleki bağlamda gerçekleştirdiği informal öğrenme yapılarını ölçmektedir.

İnfomal öğrenme, genellikle planlanmamış, yapılandırılmamış ve kendiliğinden gerçekleşen öğrenme süreçlerini ifade eder. Bu bağlamda, ölçeğin birden fazla faktörden oluştuğu varsayılmaktadır. Bu faktörler tipik olarak şunları içerir:

Deneyime Dayalı Öğrenme: Öğretmenlerin günlük uygulamalardan ve karışık alan sorunlardan ders çökarma becerisi.

Sosyal ve İşbirlikçi Öğrenme: Meslektaşlar, mentorlar veya diğer paydaşlarla yapılan gayri resmi etkileşimler yoluyla bilgi edinme.

Kişisel Keşif ve Araştırma: Öğretmenin kendi inisiyatifiyle literatür taraması, internet kaynakların kullanılması veya yeni materyaller denemesi.

Ölçek, bu çok boyutlu yapıyı temsil eden maddeler aracılığıyla öğretmenlerin mesleki gelişimdeki özerkliklerini ve proaktif yaklaşımlarını değerlendirmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme çalışmasında (Bayar vd., 2016), ölçülen yapının tutarlılığını sağlamak için kapsamlı geçerlik çalışmaları yapılmıştır. İlk olarak, kapsam geçerliğini sağlamak amacıyla alan uzmanlarının görüşlerine başvurulmuştur.

Yapı geçerliğini ise temel olarak Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılarak test edilmiştir. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak öngörülen faktör yapısını doğrulamış ve maddelerin ilgili alt boyutlar altında toplandığını göstermiştir. Bu süreç, ölçeğin infomal öğrenme kavramını doğru ve tutarlı bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamıştır. Kaynak çalışmanın detaylı geçerlik sonuçları için ilgili akademik makaleye başvurulması önerilir.

Güvenirlik

ÖYÖÖ'nün güvenilirlik analizleri, ölçeğin iç tutarlılığını ve zamana karşı kararlılığını değerlendirmek üzere gerçekleştirilmiştir. İç tutarlılık güvenilirlik katsayıları (Cronbach Alfa) hesaplanarak, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne derece tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermiştir.

Genellikle ölçek geliştirme çalışmalarında kabul edilebilir düzeyde yüksek Cronbach Alfa değerleri elde edilmektedir (örneğin, .70 üzeri). Bu yüksek değerler, ölçeğin infomal öğrenme düzeylerini tutarlı bir şekilde yansıttığını ve ölçüm hatasını düşük olduğunu işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Öğretmenlerin İnfomal Yolla Öğrenmeleri Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü belirlemek amacıyla faktör analizi uygulanmıştır. Çalışmanın ilk aşamasında, ölçeğin temel boyutlarını ortaya

çıkarmak için Açılmayıc Faktör Analizi (AFA) kullanılmı, bu analiz sonucunda ölçeğin birden fazla alt boyuttan (faktörden) oluştuğu tespit edilmiştir.

İkinci aşamada, belirlenen faktör yapısının farklı bir örneklem üzerinde doğrulanması amacıyla Doğrulanmış Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. DFA sonuçları, model uyum iyiliği indekslerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu ve bu nedenle ölçeğin çok faktörlü yapısının teorik beklentileri karşıladığını göstermiştir.

Ölçme Aracı

Test Tipi: Geliştirme (Developmental Scale). Ölçek, sıfırdan geliştirilmiş bir araçtır ve psikometrik özellikleri Türk öğretmen popülasyonu üzerinde test edilmiştir.

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi spesifik olarak belirtilmemiş olsa da, bu tür tutum ve eğilim ölçekleri genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme formatını kullanır (örneğin, "Hiç Katılmıyorum"dan "Tamamen Katılıyorum"a).

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Öğretmenler.

Yaş Grubu: Yetişkin (Aktif olarak görev yapan öğretmenler).

Popülasyon Detayları: Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda görev yapan çeşitli branşlardaki öğretmenler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçeği. Katılımcılar, informal öğrenme davranışlarına ilişkin maddeleri kendileri değerlendirir.

Anahtar Kelimeler

Eğitim araştırmaları, Öğretmen eğitimi, Mesleki gelişim, Psikometri, Likert ölçeği, Öz-yönelimli öğrenme

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sağlanan kaynakta ORCID bilgisi bulunmamaktadır.

Kurum E-posta Adresleri: adembayar80@gmail.com (Bayar, A.'ya ait iletişim e-postasıdır.)

Yazma Adresi: Yazma adresi kaynakta belirtilmemiştir; ancak akademik makalenin ilk yazarına ait üniversite veya kurum adresi geçerli kabul edilebilir.

Şzinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2016

Şzinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir makale içinde yayınlanmış olup, genellikle akademik ve kar amaçlı gütmeyen araştırmalarda yazarlara atıf yapılarak serbestçe kullanılabilir. Ticari kullanımlar için yazarlarla iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim e-postası: adembayar80@gmail.com.

Ölçeğin orijinal makalesi Turkish Studies dergisinde yayınlanmıştır ve makale bağlantısı burada yer almaktadır: turkishstudies.net.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: ogretmenlerin-informal-yolla-ogrenmeleri-olcegi-toad.pdf

Kaynakça

Bayar, A., Üstün, A. ve Bayar, M. (2016). Öğretmenlerin İnfomal Yolla Öğrenmeleri Ölçeğinin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Turkish Studies*, 11(14), 61-74.

Öğretmenlerin İnfomal Yolla Öğrenmeleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte bulunmamaktadır. Maddelerin tam listesi için Bayar, Üstün ve Bayar (2016) tarafından yayımlanan orijinal akademik makaleye başvurulması gerekmektedir.